

II. ENDÜSTRİ VE İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ XIII. ENDÜSTRİ VE İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO) tarafından düzenlenen II. Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kongresi XIII. Endüstri ve İşletme Mühendisliği Kurultayı, 23-25 Kasım tarihlerinde Adana'da Çukurova Üniversitesi Mithat Özsan Amfisinde gerçekleştirildi. Çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen kongrenin ana teması “Dijital Çağda Yalın Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik” olarak belirlendi

Kongrenin amacı, son yıllarda giderek iş ortamına entegre olan yüksek teknoloji, internete bağlı nesnelere ve artan otomasyon düzeyi ile birlikte oluşan akıllı fabrika kavramı ve bu kavram etrafında endüstri ve işletme mühendislerinin gelecekte yapabilecekleri işleri değerlendirmektir. Kongrede değişen üretim sistemlerinin endüstri ve işletme mühendislerinin geleceğine dönük oluşturacağı yeni işler ve işletmelerde üstleneceği yeni görevlerin belirlenmesi, geleceğe dönük belgelendirme ve imza yetkilerinin tartışılması ve ortaya çıkabilecek sosyal sorunların irdelenmesi hedefleniyor.

Kongrenin açılış konuşmaları MMO Başkanı Yunus Yener, MMO Adana Şube Başkanı Ümit Galip Uncu ve TMMOB EİM MEDAK Yürütme Kurulu Başkanı Nuşin Uncu tarafından yapıldı.

MMO Başkanı Yunus Yener açılışta özetle şöyle konuştu:

“Sanayinin merkezinde yer alan imalat sanayii ülkemizde niceliksel ve niteliksel olarak uzun süre gerilemeye terk edilmiştir. Uzun yıllardır GSYH içinde sanayinin payı yüzde 20-21’lerde, imalat sanayinin payı ise yüzde 17-18’lerde dalgalanıyor. Son iki yılda pandemi sonrası görülen teşvik ve kamudan kay-

nak aktarımı ile gerçekleşen görelî ve hormonlu iyileşme yanıltıcıdır. Emek gelirlerinin katma değer içindeki payı tüm sektörlerde gerilerken en fazla gerileme imalat sana-

yiinde olmuştur. Tüm bu süreçler içinde Endüstri Mühendisliği disiplininin temel özelliği olan "sistem yaklaşımı"nın sanayi ve hizmet sektörlerinde sağlayacağı fayda hâlâ yeterince anlaşılmamıştır.

Endüstri Mühendisleri işsizlik sorunu ile karşı karşıya

Kamudaki endüstri ve işletme mühendisi istihdamının yetersizliği başlıca sorunlardan biridir. Çalışma alanlarımız içinde yer alan stratejik planlama, fizibilite etütleri, kapasite raporlarının hazırlanması, tesis planlama, proje yönetimi, işgücü planlama, yönetim sistemleri, verimlilik çalışmaları gibi alanlara farklı meslek disiplinleri ikame edilmektedir. Plansız açılan bölümler nedeniyle çok sayıda Endüstri Mühendisi işsizlik sorunu ile karşı karşıya kalmakta, düşük ücretlerle ya da kendi alanları dışında çalışmaya zorlanmaktadır.

Ayrıca eğitim, istihdam ve eğitilmiş işgücü ihtiyacı dengesi göz ardı edilmektedir. Herhangi bir ihtiyaç planlaması yapılmaksızın, binası, öğretim üyesi dahi olmayan üniversitelerde Endüstri Mühendisliği bölümleri açılmakta, eğitimin kalitesi daha da düşmektedir. Bu koşullarda, dijital

dönüşüm ve Endüstri ve İşletme Mühendislerinin rolü, ele alınması gereken önemli bir konudur. Tam da bu noktada bugün istihdam ve üretimde 'bir devrim' olarak sözü edilen Endüstri 4.0, 5.0, dijital dönüşüm ve bağlantılı konuları dikkatlice ele almak gerekiyor.

Nitelikli yüksek teknoloji hamlelerine ihtiyaç var

Üretim teknolojileri, otomasyon, elektronik, bilişim teknolojilerinin olağanüstü bir hızla gelişmesi çok olumludur. Verili şartlarda bu durum üretimdeki emek gücünü birçok açıdan zayıflatmaktadır. Aynı şekilde kabul etmek gerekir ki, ülkemizde nitelikli yüksek teknoloji hamlelerine ihtiyaç vardır. Fakat bu ihtiyacı üretim, istihdam ve toplumsal fayda bağlarıyla doğru bir şekilde ele almak gerekir.

Bugün bütün bileşenleriyle birlikte teknoloji konusu, büyük uluslararası güçler arasındaki sert bir rekabet konusu olmanın yanında ve son tahlilde, insan emeğinin yerine makinelerin ikame edilmesi, teknolojiye sermaye tekellerinin sahip olması ve yönetilmesi kurgusu üzerine inşa edilmektedir.

Bu noktada biz mühendisler olarak iyi biliriz ki, tüm teknoloji ve ürünleri, insanlığın kolektif mirası üzerinde gelişmektedir. Bu zenginliğin bir azınlığın kârı için değil toplumsal ihtiyaçların karşılanmasına yönelik seferber edilmesi, en başta bizlerin, mühendislerin görevidir. Mühendislik yöntemleri piyasa faktörlerinden bağımsız olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca konunun teknisist veya teknolojisist bir üretim ve hizmet bağlamı ile değil, üretim ve kamusal-toplumsal yarar yaklaşımı ile birlikte ele alınması gerekiyor.

Net bir planlama-kalkınma yönelimi benimsenmeli

Endüstriyel dönüşüm, dijital dönüşüm vb. bağlantılı tüm konular, ne yazık ki bu gerekliliklerden farklı bir zeminde ele alınmaktadır. Ancak gerçekler uyarıcıdır: Sanayinin içinde bulunduğu durum ve dışa bağımlı ekonomi, ülkemizi teknolojiyi üreten değil sadece tüketen veya sınırlı ölçülerde kullanan bir ülke durumuna itmektedir.

Söz konusu olumsuz gidişten çıkış için dışa bağımlı politikalar terk edilmeli; emperyalist güçlerin dayattıkları programlar reddedilmelidir. Serbestleştirme-özelleştirmelerden vazgeçilmeli, ithalat politikaları gözden geçirilmeli, yerli yatırımcı özendirmeli ve korunmalı, sanayiye ve katma değeri yüksek ileri teknoloji alanlarına yatırımlar yapılmalı, kamunun ekonomideki yönlendiriciliği ve net bir planlama-kalkınma yönelimi benimsenmelidir. Teknoloji, endüstriyel ve dijital dönüşüm, böylece kamucu bir çerçeveye sahip olabilecektir.

Bu politikaları sömürü odaklarından bağımsız ve kapsamlı bir demokratikleşme eşliğinde oluşturduğumuzda, ülkemizin düze çıkışı gerçekleşecektir. Yeni teknoloji hamlelerinin ülkemizdeki uygulanabilirliği ve sonuçları üzerine pozitif sonuçlar alabilmek için, her şeyden önce 'beton ekonomisinden' çıkmak, yüzümüzü üretim ekonomisine ve mühendislik disiplinlerinin inşacı, geliştirici özelliklerine çevirmek gerekir."

Kongredeki tartışmalardan çıkan görüşlerle oluşturulacak sonuç bildirisi ise daha sonra kamuoyu ile paylaşılacak. ◀◀